

Yagazie Emeziová: Učit se znovu poznat své tělo. Poslechněte si, jak autorka snímek popisuje.

Uprostřed této fotografie stojí žena čelem k dvoubarevné zdi, zády k nám. Paže má jemně založeny za zády, vystupují u reliéfu. Její hlava je mírně otočena doleva, a odhaluje tak část tváře. Má na sobě červený klobouk s přezkou nad krempeou a šaty v barvě korálu s odhalenými zády. Vrchní lem jejích šatů můžeme ve fotografii nahmatat výrazněji, tahne se jako oblouk zleva doprava. Na pravém rameni její tmavá kůže ustupuje světlejší jizvě, kterou hmatem cítíme jako prohlubeň. Částečně zakrytá černým páskem podprsenky a šaty se tato hrbolatá jizva vine na zadní stranu pravé paže a pak bledne do přirozené barvy pokožky.

Vidíme jen horní polovinu těla ženy. Pod kloboukem cítíme strukturu krátkých kadeřavých vlasů. Její oči vidět nemůžeme, ale vidíme zlatou náušnici, jak se leskne v levém uchu. Jsme dost blízko, abychom viděli, že jizva na zádech, přestože je stále jasně viditelná, není z nedávného zranění. Uběhl dostatek času, aby se rána uzdravila, a i když může časem vyblednout, fyzická připomínka zranění je něco, co bude žena pravděpodobně nosit po zbytek svých dnů.

Tuto fotografii jsem pořídila v Libérii v roce 2017 jako součást svého prvního osobního projektu: Učit se znovu poznat své tělo. Začalo to jako zkoumání toho, jak se lidé napříč Afrikou, kteří přežili trauma, přizpůsobují změnám svých těl, a zároveň se projekt snaží upozornit na nepřítomnost kultury tzv. body positivity. V době, kdy jsem fotila tuto ženu, která stojí před modrobílou zdí, jsem už jizvy nějakou dobu dokumentovala. V té době jsem se cítila už dost dobře na to, abych k lidem přistoupila a zeptala se jich na jejich zranění, na příběhy za nimi a na to, jak se vyrovnávají se stopami, které jim změnily těla. Tento projekt je o tom, jak se lidé z různých komunit vypořádávají se svými jizvami, a je poháněn tím, co jsem na celém kontinentu viděla.

Většinu fotografií, které jsem o jizvách Afričanů viděla, pořídili běloši. Fotografie se často zaměřovaly na lidi, kteří byli oběťmi strašného zneužívání, násilí nebo terorismu. Tento přístup mi přišel absurdní. Vzpomínám si, že jsem viděla obrázek africké ženy s výrazným zjizvením, bez šatů a sedící na podlaze. Proč musela být na podlaze? Proč neseděla na židli?

Samozřejmě, jizvy, zranění a jejich traumata jsou důležité, ale osobu, která je nosí, můžete přesto zobrazovat důstojně. Zjistila jsem, že se to odráží i ve společnosti: spousta lidí se dívala na jizvy fascinováni ošklivostí, a já se chtěla zaměřit na jinou, jemnější realitu.

Protože mnoho jizev nevzniká násilím nebo zneužíváním. Někdy jsou následky dopravních nehod, někdy vřící vody nebo požárů. Žena na této fotografii má jizvu z dopravní nehody.

A zatímco za vznikem jizev často stojí dlouhé příběhy, já se raději zaměřuji na jejich trvalý dopad. Nejen fyzický, ale také na to, jak se lidé cítí. Protože naše pocity tady zůstávají; často dokonce přežívají jizvy samotné, které vyblednou a nakonec zmizí. Tato fotografie a série, do které patří, jsou pro mě velmi osobní. Autonehoda v dětství mi zanechala velkou jizvu, kterou mám dodnes. A jako nigerijská žena jsem chtěla zjistit, jak naše komunity ovlivňují způsob, jakým své jizvy vnímáme a jak znovu svá těla poznáváme.

Pamatuji si jako dítě v Nigérii, jak se lidé k mojí jizvě chovali. Byl to velmi otevřený a věcný přístup. Úplně cizí lidé se ptali: „Ach bože, co se stalo?“ Ale když jsem se přestěhovala studovat do Ameriky, lidé zírali, neříkali nic a odvraceli zrak. A jak tento projekt pokračoval, začala jsem pořizovat bližší snímky jizev. Někdy byly pořízeny tak blízko, že šly stěží rozpoznat: byla to něčí zjizvená kůže, nebo to byla krajina? To bylo těžké určit, a já jsem to milovala.

Snímek pořízený fotoaparátem Canon 5D Mark III představuje střední bod projektu a snaží se navázat spojení mezi stopami na našem těle a jizvami na zemi. Její jizva se vine jako řeka, od zad, přes rameno, k zadní části paže. A to je cíl: Ukázat paralely mezi procesem uzdravování našich těl a existujícími vzory v přirozeném světě.